

DIUARIU BELETRISTICU SI ENCICLOPEDICU — LITERARIU.

Judetiulu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Romanu istoricu. —

VII.

Respratorii.

Precându Alexandru dadeá ocolu hanului Sierbanu Voda, precându se intâlni cu Rucsandr'a si precându in fine fú retrimisu de Sierbanu Voda, — tata-seu, banulu Mihnea adunase o séma de boieri a-casa la elu, si puse la cale o hotarîre fórte insemnata.

Banulu Mihnea siedeá pe podulu Mogosióiei, aprópe de loculu unde este astadi gradin'a dísa a Metropoliei, si aveá o curte mare, mare, casele asiediate in fundulu curtii, ér' in dosulu caseloru se intindeá o gradina spačíosa.

Erá o locuintia in adeveru boierésca, incapátore, cu odâi multe, dintre care unele fórte spačíose, mobilate dupa gustulu de prin acele tîmpuri, dar' cá la unu omu cu dare de mâna.

Curtea dinaintea caseloru erá arangeata cá unu feliu de gradina, cá-ci cea mai mare parte din ea erá crescuta cu érba verde si numai de-a dreptulu ceardacului, care formá intrarea in casa, erá unu drumu latu ascernutu cu nasipu meruntu. Dela acestu dramu o poteca conduceá la unu porumbariu, care se aflá in partea drepta a curtii, ér' o cale mai lata erá destinata de drumu pentru caretele si caii care 'si gasiáu adapostulu loru in dosulu caseloru unde se vedeáu grajdurile, sioprónele si cotetiele pentru totu feliu de vietate, cum se tieneá pe-atunci impregiurulu caseloru boieresci.

Din ceardacu intrái intr'o tinda mare, care taiá casele in dóue si duceá de-a dreptulu in gradina, ér' giuru impregiuru respundeáu usile dela cas'a dinainte, dela sofragerie, dela iatacu si dela odai'a lui Alexandru. Incaperile destinate pentru servitori se afláu in cealalta curte, ér' boltiti'a adeca cabinetulu boierului si inca alte odâi eráu in legatura séu cu cas'a dinainte séu cu iataculu séu cu sofrageri'a.

Pre boieriu 'lu gasimu astadi in cas'a dinainte, cá asiá se numiá pe-acele tîmpuri salonulu. Cea mai mare podóba a acestei incaperi erá o soba mare de olane cu o vétra deschisa, pe care firesce, fiindu tîmpu de véra nu ardeá acum nici unu focu. Giuru impregiuru stateáu nisce ladi inalte, impespritiata cu lalele rosfi si galbene, cu paseri verdi si alte ornamente fantastice si acoperite cu covóre turcesci, ér' de cuierele, care impresoráu odai'a din trei párti, si cari eráu impespritiata totu cá si ladile eráu atêrnate vase de argintu curatu si greu.

Intr'unu coltiu alu odâii, trasa spre feréstra erá o mésa grósa cu sculpturi sdravene si impespritiata cá si cuierele, ér' lângá mésa stateáu afara de partea ladii care cuprindeá paretile dimpotriva, inca cá vre-o cinci siese scaune, totu impespritiata si cu paretii inalti, taieti in diferite figuri, ér' la midílocu avéndu o gaura in form'a unei inimi.

Banulu Radu Mihnea erá unu barbatu in flórea vârstei, cá de vre-o cincidieci de ani, dar' nu i-ai fi datu nici treidieci si siese si cine nu-lu cunosceá se mirá cându audiá, cá Alexandru, care erá unu flácáu cá de vre-o dóuedieci si patru de ani, erá fíiu-seu.

Mihnea luáse de soția pe fét'a unui grecu, care intretiêneá dese relatiuni cu Stambululu si care vediéndu cá elu insusi nu póte pune mân'a pe tronulu României indemnas pe ginere-seu cá se restórne pe Radu Sierbanu.

Socru-seu anume Georgios Mavros unu barbatu de vre-o sieptedieci de ani, erá sufletulu conspiratiunei, care 'si aveá centrulu in casele lui Radu Mihnea si care tocmai in acestu momentu erá se intrunésca pe capii resvratitoriloru.

Radu Mihnea siedeá pe unu scaunu de lángha mésa pusu pe gânduri, cându audí de-odata in curte duraitulu a mai multoru trasuri. Veniá socru-seu Mavros, apoi boieriulu Alexandru Ilie, hatmanulu Leonu Stefanu si beizadea Gavriilu Movila. Acestu din urma erá din cas'a domnitóre a Moldovei pe a cărui scaunu domnescu siedeá unu frate alu seu anume Constantinu si erá nepotulu acelu Simeonu Movila, care in dóue rënduri fusese instituitu Domnu alu României de frate-seu Jeremia.

Gavriilu Movila faceá propaganda pentru Radu Mihaiu, fiindu-cá acest'a i promisese a-i dá mâna de ajutoriu cá se cuprinda tronulu Moldovei, care dela Jeremia Movila nu mai erá ocupatu statornicu, ci disputatu de membrii familiei lui.

George Mavros cá mai betrânu intrá áutâiu in casa, dupa elu venira beizadea Gavriilu Movila, hatmanulu Stefanu si boieriulu Alexandru Ilie.

Ei toti pretindeáu la scaunulu domnescu si afara de George Mavros pe rëndu avúra chiar' parte de dñsul.

Acum se rangiasera lángha Radu Mihnea, fiindu-cá elu aveá cele mai mari sianse de reusita, dar' in inimele loru cele neleale 'si rezervasera dreptulu a-lu sapá, indata ce va adveni la tronu, cá se se puna ei apoi acolo.

„Bine a-ti venit boieri d.-v.“ cu aceste cuvinte banulu Radu Mihnea intēpiná pe óspetii sei la usi'a casei dinainte.

„Bine te-am gasitu,“ respunsera cei sositi, apoi depunēdu-si cușmele loru cele mătiose, pe care le portáu si in tēmpu de véra se asiediara de-a rëndulu pe lad'a din dreptulu mesei, lángha care Radu Mihnea ocupá locu punēdu-se pe unu scaunu.

„Am auditu cá Alexandru vré se te incuscresca cu Sierbanu,“ incepù beizadea Gavriilu Movila cu unu zimbetu sarcasticu.

„Norocu numai, cá Sierbanu nu te voiesce nici pre tine de cuscu nici pe Alexandru de ginere,“ adause hatmanulu Leonu.

„Se lasamu aceste vorbe,“ intervení betrânnulu Mavros, cá-ci avemu lucruri mai serióse de pusu la cale. Aflati boieri d.-v., cá am sciri dela Capugi-basi'a?„

„Ce-ti vestesce favoritulu sultanului,“ intrebá Radu Mihnea cu mare interesu.

Gavriilu Movila tusi mișcându-se cu neplacere pe lada.

„Me miru, la ce a-ti mai amestecatu in acésta tréba pe Capugi-basi'a,“ observá elu, „bine sciti cá este unu taleru cu dóue feție . . .“

„Nu te superá beizadea,“ 'lu intrerapse betrânnulu Mavros, „cá-ci totu dupa voi'a Mariei-t'ale se va face!“

„Asiá-dara primimu ajutoriulu lui Bathori,“ esclamá Movila cu vioiciune.

„Da, cá-ci Capugi-basi'a mi-a datu se intielegu, cá Sultanulu nu ar' permite nici-odata, cá Sierbanu se fia resturnatu cu ajutoriulu Turciloru, dar' déca l'ar' vedé alungatu de pe tronu, atunci s'ar' invoí lesne cu faptulu implinitu.“

„Bathori este gat'a a ne dá mâna de ajutoriu,“ disè boieriulu Alexandru Ilie, „dar' ascépta solii nostri.“

„Si mai ascépta cev'a bani,“ adause Radu Mihnea, „voiu pune eu tóte la cale boieri d.-v.“

„Se nu mai zabovimu multu,“ observá hatmanulu Leonu Stefanu, „cá-ci ómenii nostri au inceputu se cá m cãrtésca.

„Chiar' de mâne voiu porní pe socru-meu cu banii trebuinciosi la Bathori,“ declará Radu Mihnea.

„Dar' n'am mai fostu nici-odata prin ace'a tíera si la dílele mele cum voiu poté infruntá greutatile drumului, trimite mai bine pe Alexandru,“ replicá betrânnulu grecu.

„Alexandru?“ esclamá Radu Mihnea, „u'ai auditu ce spuneáu boierii despre elu?“

„Asiá-dara nu eráu numai vorbe góle?“ in trebá Mavros, „nepotulu meu se lapada de sãngele seu si se unesce cu dușmanulu casei nóstre!“

„Tineretia, boieriu George!“ făcù beizadea Movila. „Déca Sierbanu Voda n'ar' avé o féta atâtu de frumósa, precum este Rucsand'r'a, n'ai grigia, cá Alexandru ar' fi alu nostru cu trupu cu sufletu.“

„Asiá este boieri d.-v.,“ reluá Radu Mihnea, „pecatele mele au voitu, cá tocmai acum fiulu meu Alexandru se prinda o slabitiune pentru fét'a lui Sierbanu. A-ti vediutu si d.-v. intēplareá cându cu vênatórea. Ei bine, tocmai acum se afla in tarbacél'a cea mai mare, dara i-va trece, n'aveți grigia, preste puçinu i-va trece. Ómenii mei, ce am inpregiurulu lui Sierbanu nu numai cá-mi au spusu tóte cum stáu, dar' la povati'a mea au atíetiatu pe stapânnulu loru impotriv'a fíiei-s'ale. Este deci cá si siguru, cá se va rupe firulu de dragoste, ce stá se unésca pe Alexandru alu meu cu Rucsand'r'a a lui. Preste puçine díle, se va hotarf acésta pricina destulu de neplacuta pentru mine. Dar' pâna atunci nu potemu stá cu mânilé in sēnu. M'asiu duce chiar' eu cu banii la Bathori, dar'... nu potu lipsí tocmai acum din Bucuresci. Nici dintre d.-v. nimeni nu se póte duce altulu decátu numai socru-meu. N'ai grigia,“ se adresá acum cátra acest'a, „n'ai grigia tata draga, 'ti voiu dá

eu insoțitori buni, care te voru feri de ori-ce primejdie.“

Vulpea de grecu se mai codea, dara nu greutatele drumului si nepotinti'a s'a erău causele adeverate, care 'lu retieneau de a primi insarcinarea ce ginere-seu voia se-i incredintieze lui, ci tém'a, că in casu de neisbânda va trece că tradatoriu in ochii lunei că unu vëndietoriu alu tiei, care nu pregetase de-a chiemă in ajutoriu pe straiuu impotriva unui domitoriu pamenteanu.

Vediendu inse Mavros, că tôte avantajiele dobândite pâna acum in folosulu ginerelui seu, erău se se pordia, deca nu primiă soli'a cătra Bathori, declară in fine, că este gat'a a se jertfi pentru binele patriei si că va merge cu bani in Ardélu, că, aducându cu sine pe Secui se scape tiér'a de vitregulu Voda. Ast'feliu nămiă greculu pe nobilulu Domnu Radu Sierbanu.

Capii resvratirei mai pusera la cale unele amenunte, apoi plini de incredere in reusit'a planului loru se despartira.

Banulu Radu Mihnea eră multiamitu cu starea lucrurilor.

Chiar' de cu a dóua di asiediă in o chingătoare că vre-o dóue mii de galbeni si incinse pe betrânulu Mavros cu sierpariulu in care se află ace'a suma de bani.

Descusându-i cujm'a i puse sub căptusiela o scrisóre cătra Bathori Gabor, Voda alu Ardélului apoi o cusú erasi frumosu la locu, de nu se mai potea vedé nimicu.

Dintre credintiosii sei, alese că vre-o diece barbati sdraveni, care aveau se insoțiesca pe socru-seu, plecându in Ardélu, că se cumpere armasari si iepe de prasila pentru hergheli'a banului. Asiă spuneă dēnsulu cătra toti care voiau se-lu audia.

„Numai de un'a mi-e téma,“ 'si diceă banulu, „că socru-meu in mare fric'a s'a, de care 'lu vedeam cuprinsu, va face vre-o prostie. Cu câtu mai bine s'ar' fi potrivit Alexandru pentru acésta solie.“

Banulu Mihnea eră in cabinetulu seu, adeca in boltiti'a de lănga cas'a dinainte, unde 'si aveă uneltele de scrisu si unde lucră cu multa staruintia dela unu tēmpu incóce.

Se audí o lina sgarietura la usia.

Pe acele tēmpuri servitorimea nu intră la stapānu, fāra se se fi anuntiatu prin acestu sunetu umilitu.

Banulu Radu Mihnea dintru āntāiu n'audí nimicu.

De-abiă dupa-ce se repetă sgarietur'a de vre-o dóue ori, devenindu din ce in ce totu mai tare, Mihnea se intrerupse din scrisulu seu si redicādu capulu strigă căm restitu:

„Cine-i acolo, intră!“

Usi'a se deschise linisioru si pe pragulu ei celu inaltu aparú o figura de omu.

Acestu personagi delu primulu aspectu se presentă că o fintia prapadita, care traiă din spionagi, din pretiulu ce i-se dá pentru că vindeă pe cine poteă.

Ochii sei mititei se invertiău mereu in orbitele loru cu genele rosite pe la margini, si nu erău nici-odata in stare a se fixă pentru durat'a unei singure clipeli macaru pe vre-unu obiectu, decum a căutá cu franchetia in faci'a unui omu.

Eră Nicolae, unu argatu din curtea lui Sierbanu Voda, cumperatu de Mihnea, că se-i vëndia tainele stapānu-seu, pe care le va poté surprinde.

„Sarutu mân'a Mari'a-T'a,“ disé elu de pe pragu.

„Ce-i nou Nicolae,“ intrebă Mihnea pe scurtu. Spionulu sciă că banului nu-i place vorb'a lunga, deci disé elu si concisu:

„Adi deminétia a pusu pe Domniti'a Rucsandra in o butca inchisa din tôte părtille si cu padia multa, a dusu-o la o manastire.“

Mihnea la acésta scire se sēmti că si electrisatu.

Atiētindu ochii sei patrundietori cu o viua bucurie asup'r'a feței spionului 'lu intrebă:

„La care manastire!“

Nicolae tresari la acésta intrebare si se grabi a respunde:

„N'am potutu află, Mari'a-T'a, desí m'am incercatu in totu chipulu, că se iscodescu pe surugiu, dar' nu sciă nici elu.“

„Bine,“ facú Mihnea, „du-te si spune că se-mi trimita pe fiu-meu, apoi întorče-te si tu aici.“

Nicolae esí si preste puçinu se întorse érași. „Pune-te cólea in coltiulu cel'a că se te póta vedeă bine fiu-meu,“ i disé Mihnea.

Spionulu esecutá ordinulu cu mare umilitia.

Preste puçinu veni si Alexandru.

Eră sarbedu la faci'a bietulu tēneru, că-ci intālnirea s'a de eri cu Sierbanu Voda in camer'a Rucsandrei tare 'lu mișcase si-i rapise tóta barbati'a.

„Sarutu mân'a,“ disă fiulu cătra tata-seu, dupa acelu obicei din betrāni, care cereă o cumplita smerenie dela copii faci'a de tatalu loru si dela tēneri faci'a de cei mai in vērsta.

„Te vedu căm superatu,“ i disé banulu.

Alexandru nu respunse nimicu, dar' mesurá din cresetu pâna in talpi pe Nicolae, care statea sfiitu in coltiulu seu.

„Da, privesce-lu bine,“ reincepú banulu, „că-ci aduce o scire fórté insemnata pentru tine, o scire, din care poti cunósce, cătu de nebuna a fostu si este nadejdea t'a cea tainica.“

„Tata, te rogu...“ voi a-lu intrerupe Alexandru.

„Vedu, că ai intielesu ce am voitu se dīcu, si suntu incredintiatu, că dupa-ce vei fi audītu vestea acestui omu,“ continuă banulu, „vei cunósce mai bine decum ai cunoscutu pâna acum detori'a t'a cătra mine, ér' instrainarea ce a inceputu a se nasce in sufletulu teu va peri din nou si vei fi érași acel'a care ai fostu. Spune Nicolae vestea tocmai precum mi-ai spusu-o si mie.“

Nicolae repetă din cuvēntu in cuvēntu scirea ce adusese banului despre pornirea Rucsandrei in o butca inchisa.

Dupa-ce sfêrsî, banulu i dîsè se ésa, si remasu sênguru cu fîiu-seu 'lu întrebà:

„Ai auditu?“

Alexandru se facuse galbenu cá cér'a, buzele f-i tremuráu de emotiunea ce-i sbuciumá sufletulu ér' ochii i eráu impaianginati de i-se pareá cá vede cá prin o síta.

La întrebarea tatalui seu tênerulu 'si muşcă buzele si respunse pe scurtu: „dá!“

„Si-ai întielesu,“ urmâ betrânulu, „câ Radu Sierbanu nu voiesce se scîe de fîiulu banului Mihnea, cá in clipé'la in care a vediutu cá tu ai îndrasnitu a te apropiá de fîia-s'a si cá acést'a te-a primitu cu dragu, a masilitu-o, a trimisu-o cine scîe la ce manastire numai si numai cá se n'o mai vedi.“

Alexandru suspină.

„Suntu duşmanulu lui Sierbanu!“ exclamâ Mihnea, „umblu se-lu scotu de pe scaunulu domnescu si am nadejde cá voiu isbutí. Dar' cu tóte cá-i suntu duşmanu nu te-asiu fi opritu de a me încuscrí cu elu, déca, fîresce, planurile mele n'ar' fi suferitu sub inriuirea staruintieloru t'ale. — Elu inase numai din curata ura nu voiesce se scîe de tine si acést'a ura e asiá de mare, încâtu orbesc de nu vede, cá lucréza tocmai împotrív'a interesului seu.“

Banulu tacù pentru unu momentu, apoi reluà dupa o mica pausa.

„Dieu, ce dreptu a avutu acelu omu care a dîsu pentru ântâi'a óra întielépt'a vorba: „pe cine voiescu se piérda dieii, pe-acel'a 'lu orbescu mai ântâiu.“ Domnedieu este pe partea nóstra, cá-ci altumintrea nu lar' fi orbitu pe Sierbanu intru atât'a. Am dreptate Alexandre?“

„Da, tata,“ dîsè tênerulu, apoi dupa o mica tacere adause cu síela:

„Nu scii la care manastire a dusu-o.“

„Nu,“ respunse Mihnea, „dar' vomu aflá cându va vení vremea, cá se ne ingrigimu de acestu lucru. Acum trebuie se aretamu lui Sierbanu, cá prea s'a pripitu, cându ne-a nesocotitu pe noi amêndoi, pe tine si pe mine.“

„Si dîci cá d.-t'a nu te împotrivesci dragostei mele?“ întrebâ Alexandru.

„Nu fétulu meu,“ zimbí betrânulu, „ér' Sierbanu: preste puçiuu 'si va socoti de cinste, déca i vei luá fét'a, cá-ci de adi inainte vei lucrá éراسi intr'o contielegere cu mine, si asiá preste puçiuu vei fi ce este ea si ce pâna atunci ea nu va mai fi — copilu de Domnitoriu.“

Alexandru tacù.

„Pare cá nu esci sânge din sângele meu,“ reluà banulu cu óre-care intaritare, „eu, la vêrst'a t'a nu m'asiu fi rabdatu in nepasare si in tacere, ba póte in rusínea indoielei, déca tata-meu mi-ar' fi spusu ce ti-am spusu eu tîe acum Ori nu ai incredere in mine, séu tî-e frica de cev'a?“

„Frica!“ esclamá Alexandru, „nu cunosc acestu cuvêntu!“

„Si totusi 'mi pare cá tî-e frica se nu v-temi cumv'a pe Sierbanu!“

„Este tatalu fiitórei mele soçi!“

„Soçi . . .“

„Dar' nu mi-ai dîsu mai adineaori, cá nu te împotrivesci dragostei mele . . .“

„Da, ti-am dîsu, si nu-mi retragu cuvêntulu, dar' pânu la casatoria mai este vreme, si-apoi cu síel'a t'a nici nu credu cá vei ajunge vre-odata la limanu. — Déca vréi cá singuru se-ti fi ursitoriuu fericirei t'ale, trebuie se te hotaresci: ori esci cu mine împotrív'a lui Sierbanu, ori esci cu Sierbanu împotrív'a mea, cu acelu Sierbanu care si-a ascunsu pe fîia-s'a de tine.“

(Va urmá.)

TEOCHAR ALEXI.

Meritulu poetiloru.

Lânga mormêntulu fâra candela
Si fâra cruce,
Adese dorulu si cu dorerea
Mea, — me conduce;

Si-acolo fruntea mea se 'nclina
Si gândulu meu,
Sbóra la ceriuri, unde domnesce
Unu Domnedieu;

Si vedu fîntie suridietóre,
Ce 'n straluciri,
Petrecu o viétia, ce le procura
Dulci fericiiri . . .

Dar' între tóte un'a-mi zimbesce
Si-mi dice 'ncetu
Inclina-ti fruntea si multiamescu
Cá esci poetu . . .

Numai poetii in sfinte visuri
Aici strabatu,
Se védia ceriulu si se-lu descrie
Ne incetatu. —

Lumea s'auda si se se 'ndrepte
La glasulu loru,
Prin fapte sante se venereze
Pe Creatoru!

G. Simu.

Da, suferi . . .

Da, suferi, si eu nu suntu superatu; —
Dragutia, amêndoi se suferimu!
Pân' ni s'o frânge sufletu 'ntristatu,
Dragutia, amêndoi se suferimu!

Vedu, cá-ti bati jocu, in faci'a t'a de crinu,
Chiar' mâniosu sclipesce ochiulu teu,
Si de truife salta alu teu sinu, —
Dar' totu suferi, precum suferu si eu.

Pe buz'a t'a dorerea a tresaritu,
E turburu ochiulu teu de Cheruvim,
Trufasiu-ti sênu in taina e ranitu, —
Dragutia amêndoi se suferimu!

(H. Heine.)

Josif Popescu.

Predicare la pasci — intre ruinele Colosseului Romanu.

Manca-auru.

— Istorie din Carpati. —

De Dr. Albert Amlacher.

(Urmare.)

Cuvintele betrânei respicate cu atât'a focu, contineau atât'a adevăru, si erau atâtu de patrun-dietore, încâtu eu patrunsu de amaratiunea ei, — fără de voia tesarii — si prin vorbe consolátore me încercái a-i aliná dorerea, si a-o incuragiá, cá se nu despereze.

„Ti multiamescu!“ replicá ea intristata, „si de cumv'a ai in viétia o mama iubítore, dee-i bunulu D.-diu totu binele, dee-i bine multu cu multu mai multu decâtu mie!“

Dicându aceste, sîrôie de lacrimi inundase façia-i intristata.

„Tu n'ai cunoscutu pe ffiulu meu, pe bunulu meu Bucuru!“ me întrebá betrân'a suspinându. „Oh, oh! cum me dóre inim'a cându cugetu la elu; si la tóte nefericirile ce-i venira pre capu, numai Mânca-auru e de vina... Déca n'ar' fi fostu omulu acel'a, de siguru cá nu i-se întempláu acestez... inse si ursit'a cea amara se vede cá a voftu, cá dñsulu prelânga tóte încercările si silintiele de a se scapá de bolovane, se nu-si póta scapá de mórte amarit'a viétia.“ Apoi 'si sterse ochii cu mânile, si privi superata inaintea s'a. „Au trecut de-atunci chiar' doi ani,“ începù érasí cu tonu linu, „si totusi 'mi aduceu aminte de tóte, cá-si-cându s'ar' fi întemplatu astadi... Erá o di calda — ndata dupa secerisíu, — aerulu caldu si inadusitoríu, sórele pripiá fórte infocatu spre petrile cele góle ale muntfloru...“

Nori negrii si grei plutiáu in atmosfera in grupe singuratece, vestitori a unei furtune ce trebuí se se descarce.

„Mama!“ dîsè Bucuru, „astadi mai trebuie se mergu in munti, se taiu unu trunchiu, din care am se facu un fusu nou la píua, pentru-cá celu ce 'lu-am e crepatu si mai putredu, încâtu desí e legatu cu verigi de feru, totusi incepe a se tianduri si nu-lu mai potu folosi...“

„Lasa-te de asta-data,“ i díceám eu, vréndu a-lu abate, „si asiá tempestatea se apropie... mai bine du-te in mina.“

„Nu se póte maiculitá,“ replicá elu, „e fórte de lipsa... Minerale am adunatu destule, câsci-gulu si asiá e fórte slabu si puçinu; si déca prelânga aceste va stá si píu'a necâscigându nimic'a, vomu ajunge la sapa de lemnu.“

Eu, — vediéndu cá bine si dreptu vorbesce, — nu me mai încercái a-lu abate. Ér' dñsulu plecá... se duse...“

Intr'ace'a norii negri si infricosiati se apropiáu totu mai tare, gramadindu-se in modu amenintatoríu unii pre altii... in sfêrsítu erupse furtun'a cu tóta furi'a s'a. Torrenti de apa picáu din nori, versandu-se pre paméntu in modu infioratoríu. Unu fulgeru dupa altulu incruçisíu aerulu si tunetele resunáu fără sfêrsítu bubuindu prin

munti, par'cá se cutremurá paméntulu din teme-liile s'ale!

Cutropita de frica eu stateám la feréstr'a casei mele, — carea se aflá colo josu in capulu satului sab nuculu celu mare ce o umbresee de tóte pârtille, — si cugetám la ffiulu meu, pre carele dejá l'a fostu ajunsu acelu viforu infricosiatu.

Precându se descarcá dejá furtun'a, Bucuru grabiá — precum 'mi povestí dñsulu mai târdíu, — spre vale, pentru-cá furi'a tempestatei creseeá din ce in ce totu mai tare, si dñsulu voí se ajunga la min'a parasita din apropiare.

Spre scopulu acest'a inse trebuí se cobóre pe cararea cea piedisia ce conduce pre cóst'a a celui munte, si se tréca mai ántáiu prin pescer'a care se afla sub acést'a si prin care in tñmpuri ploioése mai vèrtosu se strecura ap'a de pre piscurile délurilor de prin pregiaru, déluri ce forméza asiá numitulu „lacu linu montanu,“ a càrui apa esundátore, bine pazita curge in form'a unui micu pèrèu ce mēna fabricile din Csertes.

Precându ajunse Bucuru josu in pescera, ap'a curgeá pre fundulu acesteia numai ca pèrètiu micu, vediéndu-se inca fórte bine petricelele mici si luci de pe fundulu seu. Si pâna cându se cugetá elu aici la unu adapostu mai siguru, de-odata erupse unu vuetu nadusitoríu, carele in unu modu inspaimentatoríu totu mai iute se pareá a se apropiá pre aripele furtunei, isbindu-se incontinuu de paretii pescerei.

Oh! Dómne! erá ap'a muntiloru... Bucuru inspaimentatu de acést'a silí in ruptulu capului cá se ese... se scape... din pescera, si se urce délulu; vediù inse cá din nenorocire de ambele pârtili stáu in cale nisce stânci, ce acusi acusi amenintáiu cu cutropire.

Se se întórca in calea furióseloru valuri spre a poté ajunge si strabate érasí la calea cea sigura, séu se inainteze si mai departe prin pasulu celu îngustu, care abíá la 100 de pasi se deschideá si de uade usioru ar' fi potutu se-si scape viétia, urcându-se pe óre-care munte?... Intre ast'felíu de imprepriurari inse nu este tñmpu de cugetatu!... Elu alergá deci inainte, inainte... Inse si ap'a alergá cu furie la vale! Valurile inaintáu din ce in ce cu repediune totu mai mare, umpléndu in câtev'a clipite, intrég'a pescera cu apa. Repediunea valuriloru si furi'a apei crescuse in fine ast'felíu, încátu începù a scóte din radacini chiar' si arbori si a derfmá stânci uriasie... Erá o vedenie grozava si fórte infiorátore.

Ajunsesese dejá la cóst'a cealalta a délului... se prinsese cu mân'a de crég'a de alunu ce atèrná spre afundime, ma chiar' voí se puna petiorulu pre stânc'a dinaintea s'a, cându éta unu valu uriasiu cu unu vuetu asurditoríu urlându... 'lu restorná si-lu ingropá in valurile furióése... Vèrtégiulu turbatu 'lu redicá inca-odata de-asupr'a apei. Atunci elu readunându-si inca odata tóte fortiele si cautându in susu observá unu arbore giganticu portatu de urde si avéntându-se spre elu

'lu încleștă cu amândouă mâinile și prin o întorsatură istetă se aburcă pre trunchiu, care înaintă repede catra laculu celu de munte. Se cugetă scapatu dejă, cându vediu nu departe ramurile unui arbore de cari speră a se priude, și ast'feliu a-si scapă vieti'a de furi'a valoriloru.

În departare destulu de mare dela sine, vediu deschidietur'a pescerei, dupa carea îndata se află laculu în carele se adună apele de prin pregiuru.

Cându de-odata vediu cadiendu cu sgomotu mare tiepligi de lemnu pre dinaintea s'a în torentulu vuitoriu; valorile se aruncău în susu și începură unu jocu selbaticu cu nou'a loru prada.

Pre delu adeca erău claditi cu ingrigire stângini de lemne pentru topitóre, în cari oprindu-se, ap'a de plóiie a crescutu din ce în ce totu mai mare, pâna ce în urma cu o putere mare redică din locu gramad'a, care defacându-se trapigile de lemne se rostogoliău la vale în vârtegiulu selbaticu, întrecându prin pocniturele loru chiar' sgomotulu furtunei și vuetulu valoriloru.

De-odata se trediesce Bucuru cu o lovitura crâncena în frunte, în urmarea cărei'a începù a ameti și eră pe-ací se-si iese din ori. În dorerea s'a mai apuca o crénga, și se încerca a-si deschide ochii.

Elu aude sgomotulu furtunei vėjeindu prin arbori, aude urletulu apei și durđuitulu tunetului, și se nazaresce prin aeru unu fulgeru luminos, și apoi o nópte întencósă 'lu cuprinde, și-i copleșiesce mintea.

„Multiamescu lui D.-dieu, că era 'si vine în ori,“ audí elu o vóce femeiesca, cându se tredí si-si deschise ochii.

Înainte lui stă unu omu, carele aveá pe umerulu dreptu o curéua lata. Ciocanele încrucisiate, ce erău pre dâns'a 'lu aretău că e unu lucratoriu a mineloru regesci. Lânga dânsulu observă o fectitia ténera, carea chiar' storcea o naframa uda.

„Dar' unde sum eu?“ întrebă elu mirându-se că-si-cum s'ar' tredí dintr'unu somnu... Elu se află într'o casutia, jacându pre unu patu. Tóte din giurulu lui i-se pareáu straine și necunoscute.

„Tu esci la ómeni buni!“ dîse fét'a suridiendu, si-i puse nafram'a cea uda pe frunte. „Linnescete-te numai!“

Afara vėjeiá si siuerá inca vântulu, dar' plói'a totusi trebue se fi incetatu de multu, că-ci sórele sticleá frumosu și stralucitoriu prin ferestruțiile cele mici în launtrulu odaiei, și se oglindá în cârcegele pestrítie cari atêrnău în síru pe parete.

„Dar' unde-su?“ întrebă Bucuru inca odata.

„La stavilerulu de lânga lacu!“ replică omulu celu cu curéu'a de pele.

„Si cum am ajunsu aici?“ întrebă elu mai departe.

„Incetú, incetú!“ replică stavilerulu, „acést'a vei sci-o îndata. Lucrulu stă asiá: Furtun'a carea chiar' acum s'a asediatu a venitu cu o putere atátu de ingrozitóre, câtu eu nu potú crede se

nu fi fostu o ruptura de noru în munti, că-ci laculu a începutu a formá vârtegiuri și a vėjei, semnulu celu mai invederatu că va năpadi unu torentu mare de apa din munti. Cându observái acést'a alergái iute la stavila, se o deschidu, pentru-cá se nu tréca preste tiermurii alviei s'ale. Bucatile de lemne ce inotáu pe de-asupr'a valoriloru furióse 'mi dedeá de scire că vre-o cladire de stângini va fi pornitu spre vale, redicate și mênate de valorile apei.

Destule cause, pentru-cá se remănu veghiându în cas'a de pre dëlma.

Torentulu infricosiatu veniá din ce în ce totu mai mare și inca asiá, încátu pre lânga tóte că ap'a se scurgeá cu tóte puterile la vale; laculu cresceá cu o iutiéla fórte ingrozitóre... Darabe de lemne, trunchi scosi din pamentu cu radacina cu totu erău mênati încóce și incolo de valori, și se aruncău, spre stavila.

Atunci de-odata típă copil'a mea:

„Uite tata, pre trunchiulu ce chiar' vine încóce unu omu!“

Făra a se cugetá multu, și înainte de a sci bine ce s'a întêmplatu, ea sarí iute afara și prinse arborele cu cârligulu cu care ne-amu îndatinatu a îndreptá obiectele mênate de apa, pentru-cá nu cumv'a lovindu se strice stavil'a. — Erá têmpulu supremu de a-lu scapá, că-ci valorile l'au fostu apucatu, și-lu mênău spre stavil'a deschisa. Cu o putere nespusa l'a trasu fét'a la marginea dâlmei, și cându alergái eu acolo, lucrulu celu mai greu erá ispravitu.

Eu aveám se-i ajutu numai, se aduca pe omulu celu lesínatu în casa, pentru-cá ast'feliu, decumu-v'a mai erá în dânsulu inca o scânteia de vietiá, se se aprinda éra-si... se-si recăpete sêmtîrile.

Omulu acel'a, amice esci tu, și mantuitóri'a vietiei t'ale stă ací lânga tine!“

Fét'a inrosí și dîse aperiându-se:

„Nici decátu! Nu-su eu! — Lui D.-dieu singuru se-i multiamésca dela carele a venitu totu ajutorulu!“

Cu acést'a fugí repede afara, că se ude nafram'a, carea s'a fostu uscatu.

Bucuru se reculese cu totulu și poteá se multiamésca mântuitoriloru sei.

Ran'a causata prin loviturile de lemnu din norocire erá neinsemnata, încátu de séra poteá dejă se cugete la re'ntórcere.

„Ce se-ti mai spunu straine, ce s'a mai întêmplatu dupa ace'a?! — Dóra n'a fi în intrég'a lume altfeliu, ... cá la noi în munti!“

... Cas'a stavilerulu a fostu fórte reu stricata de vântu. Nerogatu se duse si Bucuru la delu cá se-i ajute...

Si cine i va luá în nume de reu, déca intr'altele a convenitu si cu fét'a care i-a fostu mântuitóri'a vietiei? ...

(Va urmá.)

LUCRETIA FRENTIU.

Strad'a Carmen Sylv'a.

— ROMANU. —

(Urmare.)

XXXV.

Strad'a Carmen Sylva.

Inoptase cum se cade, cându turistii nostri, dupa-ce trimisera caii dela „vêfulu cu doru“ in-napoi la Branu, intrara séu mai bine dîsu scoborîra in Sinai'a.

Déca n'ar' fi fostu favorisati de luna, care le luminase cu rara splendóre plaiulu pe care o tulira de vale, ar' fi trebuitu se nopteze pre lînga vre-o stâna de pe muchile Bucegiului.

Toti resêmîtiáu o oboséla asiá de mare, încátu ajungêndu pe la primele cladiri, o parte dintre ei voiáu cu totu-adinsulu se între in cea dîntâiu casa ce le venî in drumu.

„Nu suntu aici hotelurile!“ strigà unulu, „haidemu mai de vale, acolo vomu gasi adapostu.“

„Déca amu fi primiti amu poté trage la Castelulu Pelesiuului!“ observà unulu.

„Séu scriitori germani ori francezi,“ adause altulu.

„Pècatu d.-le Mistrelu, cà nu esci redactoru la „Neue freie Presse!“ exclamà érași altulu.

Traianu inse nu făcu hazu de aceste observari, care voiáu se para spirituale, care inse denotáu mai multu oboséla decâtu tari'a spiritului acelor'a care le facusera.

„Am auditu cà este pe-aici o strada cu numele Carmen Sylv'a,“ reluà unulu.

„Da, drumulu, care conduce prin curtea manastirei spre castelulu Pelesiuului pórtà acestu nume.“

„Va fi cea mai frumósa strada din Sinai'a.“

„Ba nu, — dar' pe semne august'a poeta regin'a României, care se ascunde sub acestu nume...“

„Bre, bre, câtu este de invetiatu fratele Pizmiric,“ intrerupse cinev'a pe vorbitoriu, „déca nu ne-ar' fi spus, nici n'amu fi sciutu cà regin'a Elisabet'a a României scrie sub numele de Carmen Sylv'a.“

Hohote batjocoritóre curmara conversatiunea.

Traianu audiêndu cà esista in Sinai'a o parte de locu cu numele strad'a Carmen Sylv'a, resêmîf o stranie atractiune càtra ace'a strada. Nici elu insusi, déca ar' fi statu se se întrebe, n'ar' fi fostu in stare a-si esplicà acestu sêmîtiu.

Simpathi'a poetului càtra regal'a poeta, éta prin ce trebe se ne esplicamu ace'a atractiune.

In dosulu hotelului Caraiman érá o banca. Amicii nostri obositi cum éráu se aruncara pe dên's'a.

Traianu propuse se traga la acelu hotelu, dar' ceialalti nu-si potura concede acestu luxu, si cerura se mérga la unu hâu mai eftinu la „Hotelulu comercialu,“ tienutu de unu Tênipescéanu, ce érá mai de vale lînga siosiéu'a diaspree „Comarnicu.“

Dupa-ce mai resuflara puçinu turistii o luára érași la petioru.

Li se pareá cà nu mai ajungu, asiá de multu li se lungiá drumulu spre hanu. In fine dupa unu mersu cá de vre-o dóuedieci de minute sosira la „Hotelulu comercialu,“ si navalira in restauratiune. Eráu flamândi cá lupii, dar' mai cu séma setosi, cà-ci de pe muchi'a Bucegiului nu mai beusera nimicu.

Sal'a de mâncate a hotelului érá desiérta. Unu óspe solitariu siedeá la o mésa retrasu in unu coltiu alu odâii spatióse.

La intrarea turistiloru, óspele se întórse. Traianu i vedîu faci'a si piinu de mirare esclamá:

„Te sciám la víia, frate Costica?“

Érá in adeveru Costica Moleanu fratele Caticutiei, care se scolà acum si pófti pe Traianu se siédia lînga elu.

„Unu vechiu amicu,“ dîsè acest'a càtra soçii sei de excursiune, dreptu scusa cà se separà de dên'sii punêndu-se lînga Costica.

„Te miri, cà me gasesci aici?“ făcù acest'a dupa-ce umplusera paharele.

„In fine, tocmai asiá de multu nu me miru, cà-ci Sinai'a 'ti cade in drumu,“ replicà Traianu.

„Da, in drumu, inse totusi nu m'asiu fi opritu, déca n'asiu fi avutu o aventura norocósa,“ făcù Costica cu o clintire din ochi, care aveá pretentiunea de a fi istétia.

Traianu sciá cà Costica cu câtu imbetrânise, cu atátu se laudá mai tare cu aventuri galante.

Se întielege, cà víia nu-i dase inca regazu de a fondá o casnicie.

„De asta-data va fi lucru seriosu,“ reluà Costica. „Me inoruru!“

„Dar' víia?“ întrebà Traianu.

„Vedi, est'a-i lucrulu celu mai nostim,“ dîsè Costica plinu de fericire, „cà-mi potu vedé si de víia.“

„In fine, totu esci omu norocosu.“

„Da, asiá se pare. Déca nu m'asiu teme de tine, ti-asiu spune si numele fiitórei mele soçii. Este o veduvitia.“

„Nu suntu curiosu!“

„Cu atátu mai bine. Te cunósce, m'a întrebatu de tine. Este abonata la jurnalulu teu, móre dupa poestiile t'ale.“

„Suntu fórtè încântatu de asemenea apreçiare,“ dîsè Traianu, apoi 'si golí paharulu si parasi iute pe Costica, trecêndu la soçii sei de excursiune. cà-ci flecaritulu acestui'a incepuse a-lu superá la capu.

Déca ar' mai fi statu lînga Costica póte cà ar' fi aflatu inca unu lucru fórtè interesantu, asiá inse ascultà câtu ascultà la glumele care mai sarate, care mai nesarate ale turistiloru plini de o voie debordanta, apoi sêmîtiêndu-se tare obositu, merse de se culcà.

— Mâne desu de deminétia voiu merge se vedu strad'a Carmen Sylv'a.

Cu acestu gându se puse in patu.

Unu tîmpu indelungatu nu potù adormi.

„Mai bine rămâneam a-casa. Me linișcisem, inimă mi se recise cu totul, dară se vede, că o mica scânteie totuși mai ardeă sub spuză cea deasă. Aerul imoibat cu suvenirul unui trecut regretat, care a adătat astăzi toată dăruia impregiurului meu, pe care l-am respirat cu deliciu prin toți porii trupului și sufletului meu, a pătrunsu prin spuza și dându alimentu scânteietii a atârnat-o. Acum nebună-mi de inimă arde căsi-cându nu s'ar' fi topitu deșă din ea totu ce mi-ar' mai potē incaldă sufletulu...“

„Straniu lucru... totu dar' totu ce s'a petrecutu cu mine de-atunci până astăzi din acelu momentu, cându inimă mea în pesceră schitului a luat focu, toată nefericirea, toate peripețiile adversității, care m'au urmaritu, care mi-au rapitu ce mi-a fostu mai scumpu și eră se me despōie și de onōre și de viētia, toate s'au stersu nu din mintea, nu din memoriă, dar' din inimă mea, în care nu mai gasescu decâtu o speranția neesplăcabilă, dar' fōrte reală.“

Cătra mediulu nopții ceialaltu turisti venira cu mare șgomotu din restauratiune. Eră și Costica cu ei; și Traianu i audi dicūdu:

„Asiă-dară mâne vomu merge la barace. Pēcatu, că n'ai spusu nimicu d.-lui Mistrelu despre astă. Elu de buna sēma desu de deminētia o va luă la petioru, că se-si faca preumblarea îndatinată și nu va potē vedē baracele. Ar' fi bine se-i lasamu vorba prin camerieră hotelului.“

„Cautati-ve de treba,“ respunse Costica, „fratele Traianu nu vrē se scie de-alu de estea. Lasati-lu se mērga undē 'lu va duce gândulu.“

„Nōpte bună!“

„Nōpte bună!“

„Că bine si dīci,“ se gândi Traianu, „ce am se cascu eu gură la nisce barace! Pe mine me trage inimă la stradă Carmen Sylvă.“

Traianu se pierdū din ce în ce totu mai multu în domeniulu visurilor, se adēnci totu mai tare în detailurile dulcelui trecut, până ce în fine natură 'si cerū tributulu seu, până ce-lu fură somnulu celu recreatoriu. — Se spunem vreodōue cuvinte spre esplicarea însemnatății baracelor, pe care turistii voiău se le vēdia.

Romāniă în toti anii serbēza aniversarea luerei Grivitiei, care dupa-cum scimu cu totii s'a sevērsitu în 30 Augustu alu anului 1877. Asiă-dară amicii nostri sosisera tocmai a dōuă sēra dupa serbarea ce avuse locu și în Sinaiă, fiindu-că vēnatorii stationati acolo luăsera cea mai valorōsa parte la cucerirea Grivitiei.

Regele și Regină intr'unisera somitatfle militare și civile la o cina festiva, care fusese servita în o hală redicată spre acestu scopu lângă baracele împodobite în care campău vēnatorii.

Acēta hală precumu si baracele erău intr'adeveru demne de veditu. Decoratiunea lor, compusa din muschiu verde și galbenu, din ciucuri și cetina de bradu, care formău feliu de feliu de figuri și ornamente frumōse, eră o adeverata opera de arta rustica, rafinată prin unu gustu eșchisitu.

Costica vorbise turistilor nostri cu entusiasimu de acēta serbare, la care asistase și elu că totu poporul, privindu din departare, și le laudase localulu serbarei, asiă încātu junii nostri amici, ne-avēndu și fără de acea ce face până la 11 ore diminetiă cându plecā trenulu, 'si propuseră, dupa-cum audise și Traianu, se viziteze baracele

Pe Traianu 'lu furase atātu de bine somnulu, încātu abiă se desceptă pre la optu ore deminetiă.

Nu se sēntiă din destulu odichnitu și ar' fi voit se mai dōrma, dar' 'si aduse aminte de proiectulu amiciloru sei, și-si dīse:

„Haide, scōla Traiane, dēca voiesci se vedē stradă dorita, că-ci de vei întârdiă pușinu te voru gramadi tinerii și vrēndu nevrēndu va trebui se mergi și tu la barace.“

Imbarbatându-se sari dinu patu și preste vreodiece minute o luă spre manastire, că-ci sciă că trebuia se trēca prin curtea ei pentru că se deē de stradă Carmeu Sylvă.

Pe acestu timpu matinalu, — că-ci Sinaiă fiindu o statiune de vēră pentru boierii cei mari, oră optu și jumetate este unu tēmpu fōrte matinalu, și totu-odata acum dupa-ce trecuse totilu sesonului, că-ci eră finea lui Augustu, — Sinaiă presentă unu aspectu feericu. Eră că și acelu castelu din basmă nemiēșca în care toate fiintiele întiepenise în unu somnu adēncu și acceptāu că fētū-frumosu se vina a sarutā pe fētă de imperatu și prin acēta sarutare taīndu poterea vrăgirei se redescepte toată vietatea la continuarea fericirei perdate.

Intr'adeveru contrastulu între vilele cele multe, care de care mai cochete și mai rapitōre, menite pentru resfatiulu omeniloru și între linișcea cumplită ce domniă giuru impregiuru pe șiosiele, pe alee, pe cararile din padure, în curtea manastirei și în stradă Carmen Sylvă, i reaminti lui Traianu cu multă vivacitate pe „Dornrōschen“ pe princesă amortita din basmă.

Dar' multu și tainicu dorită strada 'lu desilusionă, n'aveă nimicu interesantu. Trecūdu înainte Traianu ajunse dinaintea castelului regal, apoi la corpulu de gardă unde eră expusu drapelulu vēnatoriloru ornatu cu rose... pentru cei vii, și cu lauri... pentru cei morti, la care privi unu momentu, apoi se întōrse oftāndu.

I-se faceă că-si-cându nu i-s'ar' fi implinitu unu visu frumosu, dar' se-lu fi întrebatu ce visu, n'ar' fi respunsu, i-ar' fi fostu rusine se marturisēșca, că sperase a se întēlni cu Coraliă.

Voīndu se mai varieze impresiunile s'ale, se abatū pușinu din cale, trecū în padure, er' acolo gasi unu bufetu, se puse la o mēsa și cerū unu ceaiu.

Eră uniculu oșpe. Cu toate astea 'si cāntase unghiulu celu mai feritu. I eră tēma că amicii sei, sēu Costica, sēu în fine vre-unu cunoscutu se nu vina cumv'a și se-lu descopere. În dispozițiunea s'a de acum i eră sīla de a vorbi cu cinev'a.

Prevederea s'a nu fusè zadarnica, cà-ci deabia se asiediasè, cându éta cà zarí venindu spre chiosculu bufetului o parechia. Barbatulu care se apropiá cu o dama, pareá a fi Costica.

„Da, nu m'am insielatu, este elu,“ 'si dîse Traianu si cerù degraba unu jurnal pe care 'lu desfaeù si-si dete aerulu a ceti, tiênendu-lu ast-felu de-i acoperi faci'a. „Èr' dam'a cu velulu celu desu pe faci'a ste de buna-séma dulcine'a s'a de care-mi vorbi a-séra,“ adausè Traianu.

Ar' fi voitu se plece de-acolo, inse nu poteá fàra de a fi observatu, deci preferi a stá nemișcatu in coltiulu seu si a-si petrece tîmpulu cu cetitulu jurnalului, sperându cà parechi'a va luá o dulcétia celu multu o cafea cu lapte si-apoi va plecá.

Costica, cà-ci erá in adeveru elu, veni cu dam'a s'a in chioscu si se asiedià la o mésa.

Traianu, care 'si ascundeá faci'a nu fù recunoscutu, dar' nici elu nu potù vedé faci'a damei, care se desvali acum.

Erá palida dar' interesanta, de o frumsetia induiosiatóre.

Costica i vorbi in limb'a germana, pe semne pentru a nu fi intielesu de óspele sojitaru. Traianu iuse scíá bine nemtiése si intielese totu.

Dejá la primulu cuvîntu i-se desceptá atentiunea, dar' ce dîcemu... resêmti unu interesu nespusu, unu interesu, care i produse nisce violente palpitatiuni de inima.

„Mi pare fórte reu,“ dîsesè Costica, „ar' fi trebuitu se scii, cà v'asiu fi insoçitu cu placere la escursiunea ce a-ti facutu pe Bucegiu. Te-am cãutatu alaltaeri cá unu neunu. Ai lipsitu si dela serbare.“

„N'am fostu invitata,“ replicà dam'a, ér' timbrulu acelei voci i merse lui Traianu dreptu la inima.

„Cum poteái fi invitata. De cându te-ai maritatu ai traitu totu la Nizza, asiá incátu nu mai scíá nimeni de voi. Mama-t'a, care in primii ani ai maritișiuului teu mai mijloceá câte o scire, câte o veste intre noi si tine, a muritu de multu, si dreptu se-ti spunu, am fostu fórte surprinsu, cându te-am intêlnitu acum vre-o patru dîle in Sinai'a. Erám mai se nu te cunosc, atátu am fostu de nimitu. Déca nu-mi vorbiái tu mai ântâiu nu te cunoseám. — Alalta eri, cându nu te-am mai vediutu prin Sinai'a, am crediutu, cà ai plecatu la Tênipesci, dar' la hotelu mi se spuse, cà ai arangiatu cu amicele t'ale o escursiune „la omu.“

„Da,“ respunse dam'a cu unu suspinu, „este mai frumosu pe munti decátu in Tênipesci!“

„Acolo s'au schimbatu multe. Ce-a inflorit s'a scuturatu, ce-a fostu verde s'a uscatu, cum dîce cânteculu. Ti-am spusu cà Traianu s'a in-suratu si traesce bine.“

Amiculu nostru la audîrea acestei mintiuni grosolane, tresari cumplitu. Erá se sara de pe scaunu dreptu la acelu nemernicu si se-lu traga la respundere, cà-ci acum nu se mai indoiá, erá

petrunsu, cà bine-i sêmtise inim'a cându crediuse a recunósce ace'a dulce vóce, si cà misielulu de Costica lucrá cu tóte mijlócele iertate si neiertate, pentru a perpetuá despartîrea intre elu si — Corali'a.

Da, veduv'a cea interesanta erá Corali'a.

Norocu pentru Costica, cà Traianu isbuti a se stapêni, parte pentru a nu se aretá brutalu faci'a cu Corali'a, parte pentru a mai audí ce-si vorbescu, cà-ci altmîntre l'ar' fi sdrobotu in furi'a s'a.

Corali'a nu respunse nimicu la mintiun'a lui Costica, despre care nici nu scieá cà este mintiuna, ci clatinase numai din capu si-si intórse privirea dela interlocutoriulu seu, cà se-si stérge o lacrima din ochi.

Traianu observà acésta mișcare si tresari din nou, acam nse de nespusa fericire.

„Am totu cãutatu prilegiu,“ reluà Costica dupa o pauza, „se-ti vorbescu intre patru ochi, dar' n'am gasitu si nu credu cà voiu mai gasi in curênda ocaziune asiá de buna cá si acum cá se-ti spunu, cà suntu gat'a a-ti inlocui scutululu ce ai perdutu prin mórtea boieriului Furculici.“

Corali'a rise.

„Dar' gândesce-te cà-mi esci veru bunu,“ dîse ea apoi.

„Capetamu dispensatîa dela Metropolitulu!“ observà Costica.

„Lasa, nu mai vorbimu despre ast'a. Nu me mai maritu.“

„Déca Traianu ar' fi neinsurat,“ dîse Costica cu amaru, „nu ai dîce ast'a.“

„Uiti, cà elu m'a deslegatu pe mine de cuvîntulu datu, nu eu pe elu, uiti cà . . .“

Dar' Corali'a nu-si potù terminá vorb'a, cà-ci Traianu luátu de poterea elementara a sêmtîrilor s'ale se sculase, dintr'unu saltu se aruncáse la petiórele ei si cu mânile impreunate, redicate spre ea esclamá:

„Èrta-me si primesce a-ti fi sclavu pe vecie.“

Corali'a cu unu tîpetu de dulce gróza se scolase, apoi plecase spre celu ingenunchiatu intindiendu-i amêndóue mânile, si pe cându 'lu redicà de josu 'lu intrebà cu vócea inecata de lacrimile de bucurie.

„Esci liberu?“

„Da, scump'a mea!“

„Haidemu de-aici!“

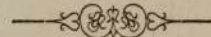
Traianu dându braçulu seu Coraliei se duse cu dênus'a pe strad'a Carmen Sylv'a in josu.

Èr' Costica remasu singuru in chioscu dîse: „dupa-ce mi-a luatú tóta speranti'a si m'a lasatu numai cu ví'a mai trebue se platescu si ceaiulu lui Traianu. Dar' lasa, bunu e Domnedieu, Traianu 'mi va inapoiá acesti bani, si in fine, ceriulu 'mi va face parte si mie de vre-uzu adapostu.“

Plati si apoi se duse si elu pe strad'a Carmen Sylv'a in josu.

(Finitu.)

TEOCHAR ALEXI.

Doi frați.

— Poesia în prosă. —

Fu numai unu visu

Doi ângeri... doi genii mi se prezentara.

I-i numescu ângeri si genii, pentru-câ preste corpulu loru golu n'aveáu nici unu îmbracamântu si la amândoi dela brație se redicău nesce aripe lungi si poternice.

Eráu inca tineri. — Unulu cu obrazulu puțin linu, cu pielea neteda si pèrulu blondu. Ochii i eráu rotundi, mari si negri, sprincene'e gróse; privirea placuta, curiósă si atragátóre; faci'a i erá de minune frumósă. L'ai poté socoti de unu reutatosu séu de unu indrasnetiu. Pre buzele-i rosii si bulbucate se poté observá o mica convulsiu. Surisulu junelui erá chiar' cá a potentatului: plinu de incredere si negligentia. Superb'a coróna de flori care i mai atingeá sprâncenele catifelate, stá usioru pre buclele-i lucitóre. O piele rosietica de leopardu legata cu sageti de auru, stá in negligentia in giurulu rotundiloru sei umeri albi. Penele aripe-loru s'ale imprasciáu unu mirosu de trandafir, vérfurile loru eráu rosii cá foculu, cá-si-cându ar' fi fostu muiate in sânge próspetu.

Din cându in cându le redică linu, producându unu sunetu argintiu, aprópe cá si alu plóiei de primavéra.

Celu-alaltu aveá unu trupu slabu si palidu. La tóta respirarea i-se vedeáu cóstele. Pèrulu galbenu, subțire si sbêrlitu; ochii cá si a buhei mari si surti... privirea timida si de o lucire particulara. Trasurile feției i-eráu fine; in gur'a-i jumetate deschisa se vedeáu dintii sei mici; nasu-i erá subțire si acuilinu; barb'a i erá esita afara si acoperia de fulgi alburii. Surisulu, nu se jocá pre buzele-i ânguste.

Faci'a acestui'a erá regulata, fiorósă si fâra indurare. Din contra a celui-alaltu, desí erá frumósă si placuta, inca totu nu esprimá compatimire.

In giurulu capului seu erá o coróna de spice legate pre la códele loru celea vescedite. Têemplele i le incingeá unu velu pestritiu si desu; aripile-i eráu de colóre albastra, unduláu fâra sgomotu, dar' in unu modu impunatoriu.

Tinerii se pareáu a fi amici nedespartiti. Se tieneáu unulu de altulu. Mân'a plina si móle a celui de ântâiu depindeá cá si o vitia de vitia de brațulu slabu a celui-alaltu; éra mân'a celui de alu doilea cu degetele-i lungi se scoborise cá si unu sierpe pe sênule delicatu a celui de-ântâiu. Audfi unu sunetu si intielesei urmatórele cuvinte:

Acesti doi frați gemeni suntu iubirea si fómee; — fundamentele fiesce-cârei vietati stáu inaintea t'a.

„Fie-care vietate pentru ace'a se mișca cá se se nutrésca, si mânca cá se se inultiésca.“

„Tiênt'a iubirei si a fómee e ace'a-si, — de-óre-ce e lipsa cá viet'i'a se nu inceteze.“

(Ivan Turgeniev.)

D.

DIVERSE.

Cronica. — Regin'a Romaniei a fostu premiata din partea Academiei franceze pentru cartea s'a scrisa in limb'a franceza si intitulata: „Les pensées d'une reine.“ (Cugetarile unei regine.) Premiulu ce se va dá renumitei scriitóre, nu va costá din bani, ci din trei medalii, un'a de auru, alt'a de argintu si a trei'a de bronzu, cari anume se voru pregati spre acestu scopu de Academia in onórea auctórei. Pe medaliiile acestea se va imprimá titlulu cãrtii si datulu

Academ'ia romana a proclamatu membru onorariu alu ei pe dlu Soroceanu, archeologu si numismatu din Basarabi'a; si a numitu membru corespondentu pe dlu Dr. Alexandru Siuti, distinsulu alienistu si profesor a facultatii de medicina din Bucuresci. Cãtu despre cei doi membrii ordinari ce eráu a se alege, dupa-ce dd. Ioanu Slavici si G. Bengescu, nu intr'uirá nici unulu majoritatea reglementara, alegerea s'a amênatu pe sesiunea anului urmatoriu.

Consulate romane nou infiintiate. Ministerulu român u de esterne a publicatu decretule, prin cari se infiintieza trei oficii nóue consulare onorifice la Turinu, Veneti'a si Marsili'a. Dlu baronu Eduardu de Martino di Fraico este numitu siefu alu oficiului consulariu din Turinu cu titlulu de consulu; dlu Napoleonu Candiani alu oficiului din Veneti'a si dlu Alfred Fraissinet alu oficiului din Marsili'a.

Multiamita regala. Profesorulu dela gimnasiulu superioru de statu din Sibiiu, dlu Geza Gidofalvy a primitu din Bucuresci cu datulu 10 Aprilie a. c. o epistola, in care Majestatea S'a regele Carolu alu României i-i multiamesce pentru trimiterea traducerii bine-escutate in limb'a maghiara a „Povestiloru Pelesului.“

Tipografia romanésca in Macedoni'a. Mai multi capitalisti macedoneni vréu se infiintieze o tipografia romanésca in Macedoni'a. Nu se scie inca locul unde; unii suntu de parere s'o duca la Janin'a, centrulu vechei Megalo-Vlahii, altii suntu pentru Bitoli'a, capital'a Macedoniei. O tipografia romanésca in Macedoni'a nu este lucru nou, — a mai fostu un'a la Moscopole. Lips'a unei tipografii române inse este de multu sêmțita in Macedoni'a.

Romani'a juna, societatea academica socialu-literaria a universitariloru români din Vien'a, si-a stramutatu locuinti'a in IX. Pelikengasse nr. 15.

Poterea rogatiunei. In comun'a Chirtiu din comitatulu Fagarasiului, i-s'au furatu din grașdu locuitorului Teodoru Morariu doi miei negri. Pagubasiulu se duse la preotu cá se faca sluşbe. — Sluşbele preotului avura efectulu, cá in scurtu tēmpu macelariulu din comuna Michailu Schneider se duse la pagubasiu cu rogarea, cá se nu mai

facea slujbe cu preotulu, asigurându-lu, că jăgub'a i-se va reintorče. S'a pornitu în urm'a acést'a cercetare și s'a aflatu, că macelariulu fusese trimisu de locuitoriulu Lazaru Marcu, care furase mieii și care fiindu bolnavu de stomacu, 'și presupunea, că s'a bolnavitu în urm'a rogatiunei preotului.

Pontificele Romanu are intentiunea a înaltia la rangu princiaru famili'a s'a, adevca pe cei doi nepoti însurati ai sei, pe contii Pecci.

Unu canonicu din Bayonne a predatu în septemân'a trecuta papei două milioane și jumătate de franci, dreptu filerulu St-lui Petru, o suma ce si-a economisitu din léfa s'a.

Femei în pantaloni. Unu numeru de 28 de femei din Statele Unite au lapedatu rochi'a și au îmbracatu pantalonii. Dintre aceste 28 de curajoase anteluptătoare ale viitorilor pantaloni femeiesci, 11 se folosescu de bratele, 9 î-i încheia cu nasturi la talia printr'o întocmire ingenioasă și 8 folosescu unu feliu de curele. Representant'a cea mai infocata a acestui „progresu culturalu“ este faimos'a Dr. Mary Walker în Washington. Ea e medicu, avocat, agentu etc. și face orice întreprindere ce-i aduce unu dolaru. S'a espusu și în „Dine-Museum“ (întrarea 10 cents = 1 dime). Dr. Mary e urita și slaba și asiá suntu mai tôte câte au urmatu esemplulu ei, o împregiurare care face a se crede, că nu pentru petiōre au îmbracatu pantalonii.

Unu printiu doctoru în medicina. Printiulu de Bavari'a, Ludovicu Ferdinandu, i s'a conferitu din partea universitatii din Bologn'a diplom'a de doctoru în medicina. În anii trecuti obtienù diplom'a de doctoru și dela universitatea din Mûnich. Printiulu că medicinistu practisêza la unu spitalu din districtulu în care se afla castelulu regescu, dovedindu o mare pricepere în nou'a profesiune.

Sporirea cavaleriei austro-ungare. Ministrulu de resboiu austro-ungaru a aretatu delegatiuniloru necesitatea de a se spori cavaleri'a, fiindu prea slaba față cu cavaleri'a celor-alalte state mari.

Notitie. — Conservarea ouelor. O espositie de oue conservate a avutu locu în Angli'a; ea a datu rezultate ce merita a fi semnalate. Primulu premiu a fostu câștigatu de o gramada de oue conservate în tertiie cernute, ouele fiindu asiediate cu vârful ascutit în jos. Ouele care au fostu sparte erău bune și albusiulu eră cu totulu lipsitu de orice odōre. Alu doilea premiu a fostu câștigatu de oue nuse cu cêra și untu de lemnu și pastrate în sare; alu treilea de nise oue nuse cu sêu și pastrate în varu topitu prin caldura și cu totulu la adapostu de actiunea aerului. Erău espuse de asemenea și oue pastrate prin ajutoriulu frigului sêu în preparatiuni de sare și apa de varu stinsu

etc. Nici unu procedeu lichidu n'a avutu nici unu succesu în acesta espositia.

Diuaristicu. — Mus'a Romana. Fôia musicala și literara redactata de dlu Jacobu Muresianu, profesoru de musica și cântu în Blasiu, — devne dinu numeru în aumeru mai interesanta. Acêsta fôia umple într'adeveru unu golu în literatura româna, și nu o potema recomandă de ajunsu familielor române iubitoare și preceptătoare de musica, că pre un'a care cultiva cu multa predilectiune și preferintia music'a nationala româna. Pretiulu de prenumeratiune e 12 fl. pe anulu întregu se pôte abonă și la noi.

GLUME.

Între alegatorii sei.

Deputatul X., omu scurtu la vedere, mersu cu ocaziunea feriilor de pasci se dă sêma alegatorilor sei despre lucrările s'ale că reprezentantu alu cercului.

Coborîndu din trasura se luă de brațu cu soçi'a s'a către curtea domnescă. Într'ace'a observă în cale o ceta întreaga apropiîndu-se către dînsii. Elu îngraba redicându-si pelari'a, salută cu totu respectulu:

— Buna diu'a prê demnii mei alegatori, liberi cetățeni ai marei libere.

Ochii tei!... 'lu intrerupsê soçi'a s'a. Nu vedi că suntu vitele de jugu ale posesorului Y. cari se apropie se se adape din riu.